

Päätoimittajilta

Ratkes-lehden vuodenvaihteen numero on jo lähes perinteenä runsas kaksoisnumero. Teemat ja näkökulmat ovat tietoisesti moninaisia. Olemme halunneet välittää erilaisia tapoja ja ajattelumalleja oman työskentelyn iloksi ja virkistykseksi.

Syntymäjuhlan lähestyessä yhtenä keskeisenä teemana on kuitenkin kuolema ja sen läheisyys, jota käsitellään eri näkökulmista useammassa kirjoituksessa. Toiveikkaus yhdistää kaikkia näitä. Kuolema on ollut lähellä meitä molempia päätoimittajia myös omassa elämässä, kun edellisiä sukupolvia on saateltu läsnä olevista kauniiksi muistoiksi. Kuolema on ollut osallisena työssämme myös sekä kouluttajina että työnohjaajina. Elämän voima, arvo ja merkitys kaiken kaikkiaan.

Saattohoitoa käsitellään laajasti Ratkes-lehden entisen päätoimittajan Leena Rönkön ja hämeenlinnalaisen Koivikkokodin johtaja Riikka Koiviston dialogissa. Itsemurhien ehkäisykeskuksen työntekijöiden haastattelussa lähestytään kuolemaa ja elämänhalun palautumista aivan toisesta kulmasta. Näitäkin molempia yhdistää toivon näkökulma.

Ratkaisukeskeisen työtavan suurten suomalaisten mestarien ja tienraivaajien Ben Furmanin ja Tapani Aholan artikkelissa ”traumaterapiasta selviytymisvalmennukseen” kerrotaan ratkaisukeskeisistä ajatuksista trauman hoidossa. Traumojen osalta ratkaisukeskeisyys ei ole niin tuttu näkökulma, vaikka pitkä historia on myös tällä alueella. Narratiivinen työskentely on ehkä tunnetumminkin ollut trauma ja kriisivaiheiden käsitelyssä ympäri maailman laajalti levinnyt. Michael White ja hänen työryhmänsä ovat tehneet merkittävän työn maailman kriisialueilla yksilöiden ja yhteisöjen kanssa. Allan Wade on monelle tuttu trauman hoitoon liittyvien artikkeleidensa kautta. Hänen työnsä pohjalla ovat Michael Whiten narratiivisen työskentelyn periaatteet ja keskustelukartat.

Ratkaisukeskeisyyden ja dialogisuuden ydin ja keskeinen idea mietittyvät useammassakin artikkelissa. Mitä yhteistä näillä työtavoilla on keskenään, miltä osin ne ehkä eroavat? Onko syytä rajata eri lähestymistapoja vai riittääkö, että ydinoletukset ovat joiltakin osin yhteneväisiä tai yhteensopivia? Entä eri lähestymistapoja suloisesti sekoittavat sovellukset? Usein ihmiset sanovat, että soveltavat itselleen sopiviksi asioista sieltä täältä. Olemme pohtineet, että aika viisaskin saa yksittäinen ihminen olla, jos hän kykenee itseksensä soveltamaan viisaammin kuin sadat ihmiset, jotka vuosien mittaan ovat menetteliä tai esimerkiksi kysymysmalleja kehitelleet ja treenanneet ja kehitelleet ja treenanneet. Mutta eihän sitä koskaan tiedä, mistä ihan uudenlainen viisaus milloinkin nousee ja alkaa laajeta.

Työtapojen eroja ja yhtäläisyyksiä pohtivat myös Ebtan (European Brief Therapy Association) tänä vuonna palkitsema ratkaisu- ja voimavarakeskeinen kouluttaja Peter Sundman ja dialogisen ja voimavarakeskeisen ajattelu- ja työtavan kouluttaja Pekka Holm yhteisessä keskustelussaan. Lisäksi löydät tästä lehdestä joitakin lyhyitä kuulumisia katsauksin eurooppalaisten ja maailmalaaajuistenkin ratkeslaisten kongressitapaamisesta Sofiasta ja avoimen dialogin Helsingissä olleesta kansainvälisestä kouluttajatapaamisesta. Keroputaan sairaalan kouluttajat kirjoittavat avoimen dialogin hoitomallista.

Riitta Malkamäki

kouluttajapsykoterapeutti (VET), työnohjaaja

henkilöstöjohdon valmentaja

EBTA-hallituksen jäsen

riita.malkamaki@sano.fi

040 739 9909

Minimalismi on merkittävä, yhdistäväkin osa sekä ratkaisukeskeistä että dialogista työtapaa. Auttamistyön ammattilaisina herää kysymys itselle: miten liittyä asiakkaan tarinaan siten, että emme toiminnallamme kavenna ihmisen omaa toimijuuttaan vaan avaaamme, teemme tietoiseksi ja vahvistamme sitä? Insoo Kim Berg sanoi, että meidän on hyvä jättää ihmisten elämään vain juuri sen verran jalanjälkeä kuin on välttämätöntä. Näistä ajatuksista Riitta Malkamäen kirjoituksissa myöhemmin lisää.

Digitalisaatio toistuu yhä useammin julkisessa puheessa mm. sote-uudistuksen yhteydessä. Digitalisaatio sisältää sekä haasteita että mahdollisuuksiakin auttamistyössä. Yksi hyvä esimerkki mahdollisuuksista on verkossa tehtävästä kriisityöstä kertova Pia Nurhosen artikkeli. Paljon on kokemuksia jo skype- tms. yhteyksien kautta tapahtuvista tera- pioista, työnohjauksista ja valmennuksista. Tarvitsemme vielä vahvistuksia tietoturval- lisuuden ja hyvien ohjelmistojen löytymiseen. Oma kokemuksemme osoittaa, että sekä osin että kokonaan on hyvin mahdollista työskennellä asiakkaiden kanssa tavalla tai toi- sella verkossa. Nämä yhteydet myös avavat maailman sekä asiakastyölle että koulutuk- sille ja vapauttavat paikkasidonnaisuuksista.

Useat meistä myös miettivät, miten ratkaisukeskeistä tai dialogista asiakastyötä voi tehdä uusissa tulevilla, hallintohimmeleiksikin kutsutuissa hallintomalleissa. Sote-uu- distus etenee edelleen, vaikka valmistelu on kestänyt toistakymmentä vuotta. Lopullinen suunta on kuitenkin poliittisen päätöksenteon aikataulujen vuoksi vielä epävarmuuden varjoissa. Uudet, nyt jo luodut yhteistoiminnan mallit voivat toteutua missä tahansa ra- kenteessa ja joka tapauksessa on syytä kehittää toimintatapoja. Maakuntamallin kriittiset vaiheet synnyttävät keskusteluja mm. psykoterapioiden osalta. Tämän hetken ajattelun mukaisesti esimerkiksi Kela aikoo vahvasti siirtää psykoterapioiden tukemisen maakun- tiin. Miten ne siellä toimivat? Miten kilpailutukset tulevat järjestäytymään? Mitä uusia järjestelmiä me saamme tilalle kuntouttavien peruspalvelujen kautta? Näihin kaikkiin me kaikki voimme monin tavoin olla vaikuttamassa. Yhdistyksemme puheenjohtaja Ti- mo Keistinen on yksi maamme parhaista asiantuntijoista uudistusten rakentajana ja kir- joittaa ajatuksistaan puheenjohtajan palstalla.

Ratkeslaiset ovat erityisen innostavia ihmisiä ja lukevat erityisen mielenkiintoisia kir- joja. Riemullisia välähdyksiä tarjoillaan kirjakolahuksissa mm. negatiivisen ja positiiv- isen ajattelun äärellä, pohditaan yksilön identiteetin rakentumista vuorovaikutussuh- teissa ja yhteiskunnan isoja, taloudellisiakin linjoja hauskaasti, koskettavasti ja eritoten vakavasti.

Lämpimän antoisia hetkiä lehden parissa.

Toivomme Sinulle sydämellisesti joulun rauhaa ja herkullisista kohtaamisista ja ajatuksista tämän lehden parissa.

Aapo Pääkkö

perheterapeutti, työnohjaaja

perheterapiakouluttaja (VET)

työnohjaajakouluttaja

Dialogic Oy

aapo.paakko@dialogic.fi

050 305 7476